

Dokument nr. 8:47

(2001-2002)

Forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om strengere kontroll med asylsøkere

Til Stortinget

Innledning

Det foreslås å be Regjeringen innføre begrensninger i enkelte asylsøkeres bevegelsesfrihet ved opphold i asylmottak, opprettelse av spesielle asylmottak med begrenset bevegelsesfrihet og innføring av liknende regler som er innført i Danmark for å bekjempe den kriminelle aktivitet begått av asylsøkere i tiden før søknadene er ferdigbehandlet.

Begrunnelse

I 1999 la Fremskrittspartiet frem et forslag for Stortinget om nye regler for å sikre en bedre kontroll med asylsøkere. Årsaken var faren for internasjonal terrorisme, den betydelige kriminaliteten som ble utøvd av asylsøkere, og det store antallet asylsøkere som forsvant fra asylmottakene. Forslaget ble nedstemt. I årene etter 1999 har imidlertid antallet asylsøkere som forsvinner fra mottakene øket betraktelig, fra 1 116 i 1999 til 2 805 i 2001. Fra april 2001 til januar 2002 stakk 354 asylsøkere av etter å ha fått avslag på søknadene. Det må antas at de fleste av disse oppholder seg ett eller annet sted i Europa som ulovlige innvandrere. For personer som oppholder seg ulovlig i et land er det vanskelig å skaffe seg inntekter på lovlig måte. Det må derfor antas at flere av de ulovlige innvandrene lever av svart arbeid, kriminalitet eller prostitusjon. I tiden etter at Fremskrittspartiets forslag ble nedstemt av stortingsflertallet er det også avdekket en internasjonal terroristorganisasjon med forgreninger i de fleste land i Europa. Også dette gjør det nødvendig å få full kontroll med asylsøkere inntil deres identitet er brakt på det rene og søknaden ferdigbehandlet.

Asylsøkere må som utgangspunkt ikke blandes sammen med flyktninger. Kvoteflyktninger fra FN-leirer, flyktninger fra spesielle områder som er i Norge med midlertidig flyktningestatus, eller flyktninger som er kommet som asylsøkere og har fått sine søknader om opphold i Norge innvilget, er alle personer som har klarlagt sin identitet og bakgrunn og som det

derfor ikke er behov for å behandle annerledes enn nordmenn. De kan bo i egne boliger, søke seg jobber og ha sine barn i norske skoler.

Asylsøkere har en helt annen status. Før søknadene er gjennomgått og deres bakgrunn og identitet gransket av norsk politi og utlendingsmyndigheter, vet vi ikke med sikkerhet hvem de er og hvilke motiver de har for å komme til Norge. Det vi statistisk vet er at bare et lite mindretall av asylsøkerne er det som de gir seg ut for å være - nemlig flyktninger. Det er nemlig en meget liten andel, som får sin søknad om beskyttelse (asyl) i henhold til FNs Flyktningkonvensjon innvilget. Vi vet videre at mange lyver om sin identitet, og at mange benytter falske papirer for å oppkonstruere en fortid de ikke har. En undersøkelse foretatt av UDI i 1997 konkluderte f.eks. med at det i 3 800 av 4 000 saker i løpet av en fireårsperiode ble benyttet falske dokumenter. Vi vet med andre ord lite om asylsøkernes bakgrunn når de kommer til Norge.

Utlendinger som søker om visum til Norge må vente i sine hjemland til norske myndigheter har fått tid til å kontrollere deres bakgrunn og behandlet ferdig søknaden. Det logisk riktige ville derfor være å be asylsøkere vente på ankomststedet inntil deres bakgrunn er kontrollert, og norske myndigheter kan være sikre på at de ikke utgjør noen sikkerhetsrisiko. Av praktiske, menneskelige og humane grunner bør en slik ordning ikke gjennomføres eller etableres. Følgelig bør asylsøkere bo i asylmottak inntil søknaden er ferdigbehandlet. Slik systemene er i asylmottakene i dag, eksisterer det ingen begrensninger i bevegelsesfriheten selv for voksne mannlige asylsøkere fra terroristeksporterende land. Personer fra land som Iran, Irak, Syria, Libanon og Libya, som egentlig er terrorister eller agenter fra disse landenes etterretningstjeneste, vil således få full bevegelsesfrihet og mulighet for å gjennomføre uakseptable handlinger. Det samme gjelder personer som kommer fra land som Russland og tidligere østeuropeiske land, som vet at de ikke vil få opphold i Norge, men som vet at noen måneder i asylmottak gir anledning til vinnings-

kriminalitet og hjemsendelse av tyvegods som faktisk er lønnsomt selv med et kortere fengselsopphold.

Norge har undertegnet Schengen-avtalen, som har som siktemål å sikre en bedre kontroll med personer fra land utenfor Schengen-området når de kommer til Norge og andre Schengen-land, samt å forhindre illegal innvandring til disse landene. Schengen-avtalen er langt på vei verdiløs så lenge det er mulig å bruke asylordningen til å komme seg inn i Norge og Europa og operere som illegale innvandrere. At det langt på vei er mulig viser tallene som ble offentliggjort i Aftenposten 15. oktober 1999. De viste at så mange som 869 asylsøkere var forsvunnet fra norske asylmottak de første 9 månedene i 1999, deriblant 28 enslige asylsøkerbarn. I Stortingets spørretime uttalte daværende justisminister Odd Einar Dørum at flere av disse åpenbart var forsvunnet fordi de var kriminelle, mens andre ble betegnet som såkalte «asylhopper», - personer som søker om asyl i flere europeiske land etter tur og på den måten kan oppholde seg i Europa i årevis, selv om de ikke får status som flyktninger. At mindreårige barn forsvinner, og risikerer å ende opp som prostituerte, burde alene være grunnlag nok for å vurdere en langt bedre kontroll med bevegelsene til enslige mindreårige asylsøkere inntil norske myndigheter har funnet en forsvarlig løsning for disse barnas fremtid.

De siste tallene viser at antall asylsøkere som forsvinner fra mottak er steget kraftig de siste to årene. I 2001 forsvant over 2 800. Flere av disse stakk av etter at de fikk avslag på asylsøknaden.

Kriminalitet av asylsøkere

Et annet vesentlig argumentet for en strengere kontroll med asylsøkere er at en ordning som gjør det mulig for utlendinger som kommer til Norge uten papirer og søker om asyl kan bli boende i Norge i månedsvis med full bevegelsesfrihet, åpenbart vil bli misbrukt av yrkeskriminelle utlendinger, spesielt når de vet at oppklaringsprosenten i Norge er lav og at konsekvensene av å bli tatt er tilnærmet fraværende.

At det foregår en slik form for misbruk av asylordningen fra kriminelle utlendinger har vært kjent lenge, og er i den senere tiden blitt bekreftet av flere politimestre.

Allerede i 1992 viste en undersøkelse foretatt av UDI at det var anmeldt ca. 15 kriminelle handlinger begått av asylsøkere ved hvert av de daværende 24 asylmottakene. Med en oppklaringsprosent for grove tyveri på ca. 15, betyr det at asylsøkerne i 1992 stod bak flere hundre, sannsynligvis nærmere et par tusen, kriminelle handlinger. I Norge er det årlig ca. 200 000 anmeldelser for grove tyveri. Det antallet som blir begått av asylsøkere er følgelig lite i den store sammenhengen, men alvorlig nok for de som rammes av tyveritoktene.

Det meste av den asyلكriminaliteten som er av-

dekket er begått av asylsøkere fra land i Øst-Europa, som er medlemsstater i Europarådet. Medlemsstatene i Europarådet er alle stater som følger de demokratiske standardene som er satt i den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Det er derfor lite trolig at disse asylsøkerne er reelle flyktninger, og det er all grunn til å stille spørsmålstejn ved hvilke motiver de da har for å søke asyl i Norge. Kan det være fordi de vet at de vil kunne oppholde seg i Norge med gratis kost, losji og lommepenger, og med full bevegelsesfrihet og muligheter til å begå kriminelle handlinger?

Også i andre nordiske land har kriminalitet begått av østeuropeiske asylsøkere vært et stort problem. I Danmark toppet problemet seg i 1994. Danmark innførte da nye regler for asylsøkere fra Øst-Europa. De blir holdt i lukket forvaring inntil søknaden er ferdigbehandlet. Deretter blir de aller fleste sendt ut av landet. Samtidig ble saksbehandlingstiden redusert fra ca. 3 måneder til ca. 7 dager. Noe liknende burde det være mulig å få til i Norge. I Danmark ble resultatet at asylstrømmen fra disse landene sank betraktelig, og kriminaliteten fra denne gruppen ble minimalisert.

Asylsøkerne utgjør åpenbart en broket gruppe av mennesker: Helter som har kjempet med livet som innsats mot hjemlige diktatorer, mennesker som ønsker seg en bedre økonomisk tilværelse, personer som ikke føler seg trygge i et hjemland med mye uro, yrkeskriminelle utlendinger, mafiamedlemmer, narkotikasmuglere, og utenlandske etterrettingsagenter. Det kan på denne bakgrunnen ikke anses som ekstremt å foreslå at visse asylsøkere bør være under strengere kontroll enn i dag inntil søknaden er behandlet og norske myndigheter har fått tid til å skille klinten fra hveten.

Innføring av «danske» regler

I Danmark ble det ble for flere år siden innført en såkalt «hurtigparagraf» i utlendingsloven som fungerer slik at utlendingsmyndighetene under den første samtale med asylsøkeren kan vurdere søknaden som «åpenbart grunnløs». En slik avgjørelse kan ikke ankes slik andre avgjørelser kan, men organisasjonen Dansk Flyktninghjelp kan nedlegge veto og overføre søknaden til ordinær saksbehandling.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige forslag og fatte de nødvendige vedtak slik at:

1. Det innføres en «hurtig-paragraf» i utlendingsloven slik at asylsøknader som er «åpenbart grunnløse» avslås uten ankerrett. Asylsøkere fra med-

lemsland i Europarådet skal avhøres på ankomststedet umiddelbart, og avgjørelsen skal som hovedregel tas umiddelbart etter at avhøret er slutført. Dersom dette av praktiske grunner er vanskelig, skal asylsøkeren holdes i forvaring til avgjørelsen tas.

2. Det innføres en nødvendig adgang eller hjemmel for utlendingsmyndighetene til å holde særskilte

asylsøkere i asylmottak med sterke begrensninger i bevegelsesfriheten eller full forvaring på asylmottaket inntil søknaden er ferdig behandlet.

3. Det opprettes særskilte asylmottak organisert slik at det kan innføres en sterk begrensning eller full forvaring av de asylsøkere som myndighetene innfører slike begrensninger for.

28. januar 2002